

Yttrande över Stockholms stads remiss om Handlingsprogram för skydd mot olyckor

Landstingsstyrelsen beslutar för egen del

att landstinget ska utveckla sin säkerhets- och krisplanering på central nivå under landstingsstyrelsen med inriktning på klimat- och sårbarhetsaspekter

Att landstingsstyrelsen beslutar för övrigt att avge följande svar

Ett förändrat klimat kommer att ge konsekvenser för landstingets alla verksamheter, hälsovård, kollektivtrafik, skärgårdsfrågor såväl som region- och trafikplanering. Ändrat klimat påverkar i princip alla vitala samhällsområden som vår hälsa, vattenförsörjning, livsmedelsförsörjning, energiförsörjning, infrastrukturens tekniska hållbarhet, översvänningsrisker i tunnelbanan, turism och vattenfrågor i Skärgården. En liten försmak om detta fick bl.a. Stockholms brandförsvaret känna på förra sommaren då häftiga regn lamslog centrala delar av Stockholm.

Utifrån hoten om ett förändrat klimat och de plötsliga olycksrisker som kan uppstå måste samhällets räddningstjänst ta avstamp. Det räcker inte med en planering för räddningstjänsten där de dimensionerande olyckorna fortsätter att vara lägenhetsbranden och bilolyckan. Det krävs en dubbel planering där kompetens, såväl som uthållighet och resurser finns för klimatrelaterade katastrofer.

Stockholms stad och de omgivande kommunerna är känsliga för olyckshändelser av olika slag. Här krävs en förebyggande arbete – alltifrån planering till konkreta åtgärder. Ett speciellt problem riskerna med vattnet i Mälaren och Östersjön, både för föroreningar och vattennivåer. Här är det viktigt att landstingets och länsstyrelsens samarbete med Stockholms stad och övriga berörda kommuner intensifieras.

Riskerna med en översvämning i Mälaren är kända sedan länge och det är viktigt att det finns både en direkt akutberedskap och en hållbar och förutseende planering när det gäller infrastrukturen.

Till skillnad från Mälaren har Östersjön hittills inte stått i centrum för uppmärksamheten när det gäller vattennivåerna. De höga vattenstånden i Östersjön 2007 bör ses som en varningssignal. Smältande ismassor, bland annat från glaciärer, höjer världshavens nivåer. Detta väntas ge problem för bland annat

2007-01-23

Stockholm och Stockholms skärgård eftersom Östersjön står i förbindelse med världshaven. Ett speciellt problem är riskerna för att salthaltigt och förorenat vatten förs in i Mälaren, som är dricksvattentäkt för Stockholm med flera kommuner.

Klimat- och sårbarhetsutredningen påpekar att SMHI:s analyser när det gäller Östersjön tyder på att ”det vid Svealandskusten blir fråga om allt från en minskning med en halvmeter till en lika stor ökning”. Det finns alltså en stor osäkerhet i riskbedömningen. Här är det viktigt att ta det säkra före det osäkra och utarbeta en gemensam plan för hur konsekvenserna av stigande vattennivåer ska hanteras. Det duger inte att hoppas på att landhöjningen ska ta hand om problemet.

För Stockholms del är det speciellt viktigt att beakta vattennivåerna vid planeringen av nya insatser på bygg- och anläggningsidan. Nu planeras exempelvis förändringar av området kring Slussen där det finns förslag om vattennära bebyggelse. Tunnelprojekt som Citybanan kräver också extra noggrann planering för säkerheten.

En riskfaktor som kommit i skymundan den senaste tiden är Forsmarks kärnkraftverk som ligger farligt nära bland annat Stockholm. Ju äldre ett kärnkraftverk blir och ju mer effektuttaget ökas, desto större blir riskerna. Här behövs en ny utrymningsplan för bland annat Stockholm. Den enda säkra åtgärden är dock att lägga ner kärnkraftverket.

På flygsidan är Bromma och Arlanda säkerhets- och miljöproblem med de många in- och utflygningarna över tät bebyggelse. Den bästa förebyggande åtgärden är att lägga ner Bromma som flygplats och bygga bostäder på området.

Transporterna av bensin och andra farliga kemiska ämnen genom känsliga delar av Stockholm måste minskas.

Det är nödvändigt att räddningstjänstens resurser ökas i stället för att minskas och att centraliseringen inte gör att det blir för stora avstånd mellan insatsstyrkor och olycksplatser. Räddningstjänsten måste vidga olycksscenarierna till att omfatta större kriser p.g.a. akuta klimatförändringar med översvämningar, oväder eller isstormar som riskerar slå ut energi- och övrig infrastruktur.

Arbetet med katastrofberedskapen är grundläggande och det är viktigt att katastrofövningarna tas på största allvar. Landstingets kommande utvärdering av den senaste katastrofövningen kan ge värdefull kunskap inför det fortsatta arbetet.

Det finns i övrigt anledning att påpeka att arbetet med förebyggande insatser mot olyckor också kan bidra till att minska behovet av akut sjukvård och dessutom spara stora pengar. Det förebyggande arbetet är samhällsekonomiskt viktigt och lönsamt på alla plan.